

6486
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CABINET MINISTRU

Nr. 12675/

12.11.2025

SG: 6483/20.11

Nr. 9933 / DRP
DATA: 17.11.2025

STIMATE DOMNULE SENATOR,

22.10

Referitor la **interpelarea** dumneavoastră, prezentată în ședința Senatului din data de **22.10.2025**, având ca obiect „*Participarea României la noile programe ale Agenției Spațiale Europene 2026-2028*”, vă comunic următoarele:

În pregătirea Consiliului ESA pentru *Council at Ministerial Level* (CM25), Agenția Spațială Română (ROSA) a organizat sesiuni de informare la sfârșitul anului 2024 și pe parcursul anului 2025, pentru care au fost prezenți la București reprezentanți ESA din directorate, precum Observarea Terrei, Telecomunicații, Știință, Explorare Spațială, Navigație, și la care au fost invitate entitățile (industrie, institute de cercetare, universități) înscrise în registrul *European Space Agency* (ESA) al potențialilor contractori. După aceste sesiuni, ROSA a centralizat feedback-ul primit de la ESA.

De asemenea, pentru fundamentarea propunerilor de subscriere la *Council at Ministerial Level*, ROSA a inițiat și derulat un proces de consultare cu reprezentanții comunității spațiale din România. În luna iulie 2025, ROSA a invitat entitățile să trimită o descriere actualizată a competențelor și capabilităților pe care le-au dezvoltat în domeniul spațial, precum și propuneri - activități/domenii de interes - pentru participarea României în viitoarele programe ESA. Accentul a fost pus pe identificarea potențialelor activități pe care aceste entități le pot desfășura în cadrul programelor ESA. ROSA a centralizat răspunsurile primite.

Având în vedere că în urma angajamentelor luate la consiliile ministeriale ESA anterioare, România, conform informațiilor comunicate de ESA, mai are de achitat suma de 109 milioane Euro, pentru programele opționale pentru care România a subscris pentru perioada 2026-2033, este luată în calcul și analizată posibilitatea de a fi transferate fonduri între programele ESA pentru optimizarea participării entităților naționale și pentru creșterea coeficientului de retur geografic care în prezent este 0,75.

Pentru a putea participa la noile programe ESA, este necesar ca România să recupereze dreptul de vot în cadrul ESA, prin achitarea minimului necesar de 14,7 milioane Euro, din contribuția neachitată de 61 milioane Euro. Ulterior, va fi luat în considerare transferul de fonduri către noile programe, pentru care a fost identificat potențial de retur în România și/sau alocarea de noi subscripții către acestea. În cazul neparticipării României la noile programe ESA, entitățile românești (industrie, institute de cercetare, universități) nu vor putea participa la apelurile de proiecte inițiate în cadrul acestora și, implicit, nu vor contribui la implementarea acestora.

Referitor la stadiul de implementare a Programului STAR, există un proces pe rolul instanțelor de judecată, proces privind prima etapă a acestui program, finanțat pentru perioada 2012-31.12.2019, în cadrul PNCDI II și PNCDI III. În prezent, operaționalizarea programului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, poate fi făcută după atribuirea conducerii acestuia în sistem competițional. Autoritatea Națională pentru Cercetare a asigurat finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare pentru domeniul spațial prin alte instrumente de finanțare, în sistem competițional, unde domeniul „Spațiu” a fost printre domeniile eligibile finanțării (Programul Provocări, Subprogramul Parteneriate pentru Agenda Strategică, Centre de Excelență - domeniul *Digitalizare, industrie și spațiu*; Programul Parteneriate pentru Inovare, Subprogramul Parteneriate pentru competitivitate, Proiect Experimental Demonstrativ - domeniile *Digitalizare, industrie și spațiu (ASC)*; *Economie digitală și tehnologii spațiale (DSIN)*; Programul Parteneriate pentru Inovare, Subprogramul Parteneriate pentru competitivitate, Proiect de transfer la operatorul economic - domeniul *Digitalizare, industrie și spațiu*).

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigur, stimate domnule senator, de toată considerația mea.

p. MINISTRUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

GIGEL PARASCHIV

SECRETAR DE STAT

DOMNULUI SENATOR MIRCEA-CRISTIAN NICULA